

și să ne întrebăm de ce a dispărut vreme de peste patru ani. În tot cazul, pe acest Neagoe postelnic din 1516—1521 îl vedem înaintând în demnitate sub domnii următori. Dar și în decada care urmează după Neagoe Basarab observăm că sînt mai mulți Neagoe: Neagoe spătar¹, Neagoe vornic, Neagoe al lui Drăghici și Neagoe vistier etc. Dar tocmai fiindcă sînt atîția omonimi trebuie să ne întrebăm cum de nu apare nici unul în primii ani din domnia lui Neagoe: ori toți i-au fost adversari, ori își încep cariera politică în această vreme, fără a fi ajuns toți în sfatul lui Neagoe Basarab. A doua ipoteză este mai probabilă.

Fig. 2. Sigiliul lui Neagoe atîrnat la hrîsovul lui Vlad cel Tînăr de la 17 august 1511.

Credem că putem invoca în sprijinul tezei noastre, pe lîngă cele de mai sus, și un sigiliu folosit de Neagoe ca boier în această vreme. El există atîrnat la făgăduiala pe care, la 17 august 1511, în Dridih Vlăduț vodă o face regelui Ungariei și mai ales brașovenilor pentru pace și prietenie². Între cele 14 sigilii pe care le poartă hrîsovul este unul, al patrului din partea dreaptă, cu legenda HGF06, deasupra unui scut, în cîmpul căruia figurează un corb care se așează din zbor sau e gata să-și ia zborul, avînd în dextra soarele și în senestra luna³.

În lista sfatului din textul actului, care cuprinde 15 nume, nu este amintit Neagoe, deși sînt și Craiovești în frunte cu Barbul și Pirvul. Se știe însă că, pe de o parte pot lipsi sigiliile unor participanți la tranzacție, sau pot împrumuta pe ale altora absenți dar consimțitori la tranzacție, iar pe de altă își pot pune semnătura și alții, care participă într-un fel sau altul, dar juridicește nu sînt obligați la aceasta⁴. Cazul lui Neagoe este dintre acestea. Aici nu facem o presupunere, ci avem dovada certă: la documentul

amintit, în afară de sigiliul voievodului⁵, numai trei sigilii au legendă, iar zece sînt anepigrafe. Între aceste sigilii boierești cu legendă, după al lui Neagoe vine îndată al lui Cazan, care deasemenea nu figurează în text⁶. În consecință, cazul lui Neagoe nu este singular și se dovedește astfel practica aceasta și în cancelaria Țării Românești.

Încă de la început am spus că sigiliul acesta are emblemă heraldică de pretenție. La prima impresie s-ar părea că pe scut este un vultur, pe care oricine l-ar fi luat drept herbul țării. În realitate, după aspectul grafic, nu poate fi vorba decît de corb. Avea Neagoe vreo

¹ Amintit în hotarnica cu Ardealul.

² Hurmuzaki-Iorga, *Documente*, XV, 1, p. 213—214. Întregul document în bună reproducere facsimilată la N. Iorga, *Negoțul și meșteșugurile în trecutul românesc* (vol. III din *Istoria romînilor în chipuri și icoane*), București, 1906, planșa între paginile 178—179. Vezi fig. 1.

³ Sigiliul lui Neagoe este octogonal (16×14 mm.), bine imprimat în ceară verde cu căuș de ceară naturală. «Corbul» ne este impus de aspectul grafic al gravării. Vezi fig. 2.

⁴ Fapt care se constată și în Moldova în timpul lui Ștefan cel Mare. A. Sacerdoteanu, *Divanele lui Ștefan cel Mare*, «Analele Universității C. I. Parhon, București, Istorie», nr. 5 (1956), p. 165, n. 41.

⁵ Care este al lui Vlad voievod și nu al lui Radu voievod, cum din eroare s-a spus de Emil Virtosu, *Din sigilografia...*, p. 387. I. Bogdan, *Regeste*, 1902, p. LXVII, așa afirmase, dar se corectase în *Relațiile*, 1905, p. LXIII, fapt de care E. Virtosu n-a ținut seama.

⁶ Sigiliul în formă de cartuș (18×14 mm.). Scutul și legenda au fost gravate invers, încît numele trebuie citit în oglindă. Iorga în Hurmuzaki-Iorga, *Documente*, XV, 1, p. 214, citise greșit «Dancilul».